

Jaarverslag 2023

Voorwoord

In dit jaarverslag geven we u uiteraard een overzicht van onze interventies van het afgelopen jaar. Maar u leest evenzeer dat Brandweerzone Oost veel meer doet dan uitrukken wanneer iemand in nood is.

Zo namen we het afgelopen jaar deel aan een proefproject van VIAS Institute waarin groene waarschuwingslichten, “hoffelijkheidslichten”, getest werden, waarmee andere weggebruikers gewaarschuwd worden dat onze vrijwilligers op weg zijn naar de brandweerkazerne voor een dringende interventie.

We investeerden sterk in ons team ‘Interventies te water’ met nieuwe wagens en uitrusting en we nodigden alle scholen in ons werkingsgebied uit om ons een bezoek te brengen. U leest ook over onze inspanningen op het vlak van brandpreventie, want voorkomen is beter dan genezen.

In 2023 wierven we 21 nieuwe brandweervrijwilligers aan, waarvan 8 voor de nieuw op de richten brandweerpost Moerbeke. Vanaf 1 januari 2025 zal – na de fusie met de stad Lokeren – Moerbeke immers tot het beschermingsgebied van Brandweerzone Oost behoren.

We werken gestaag voort aan de uitbouw van een performante brandweerzone. Een brandweerzone die door vrijwilligers gedragen wordt en die haar vrijwilligers een warm hart toedraagt.

We hopen dat dit jaarverslag u een inzicht geeft in onze werking. Misschien krijgt u wel interesse om bij ons aan de slag te gaan!

Kolonel Wouter Van Den Broeck
Zonecommandant

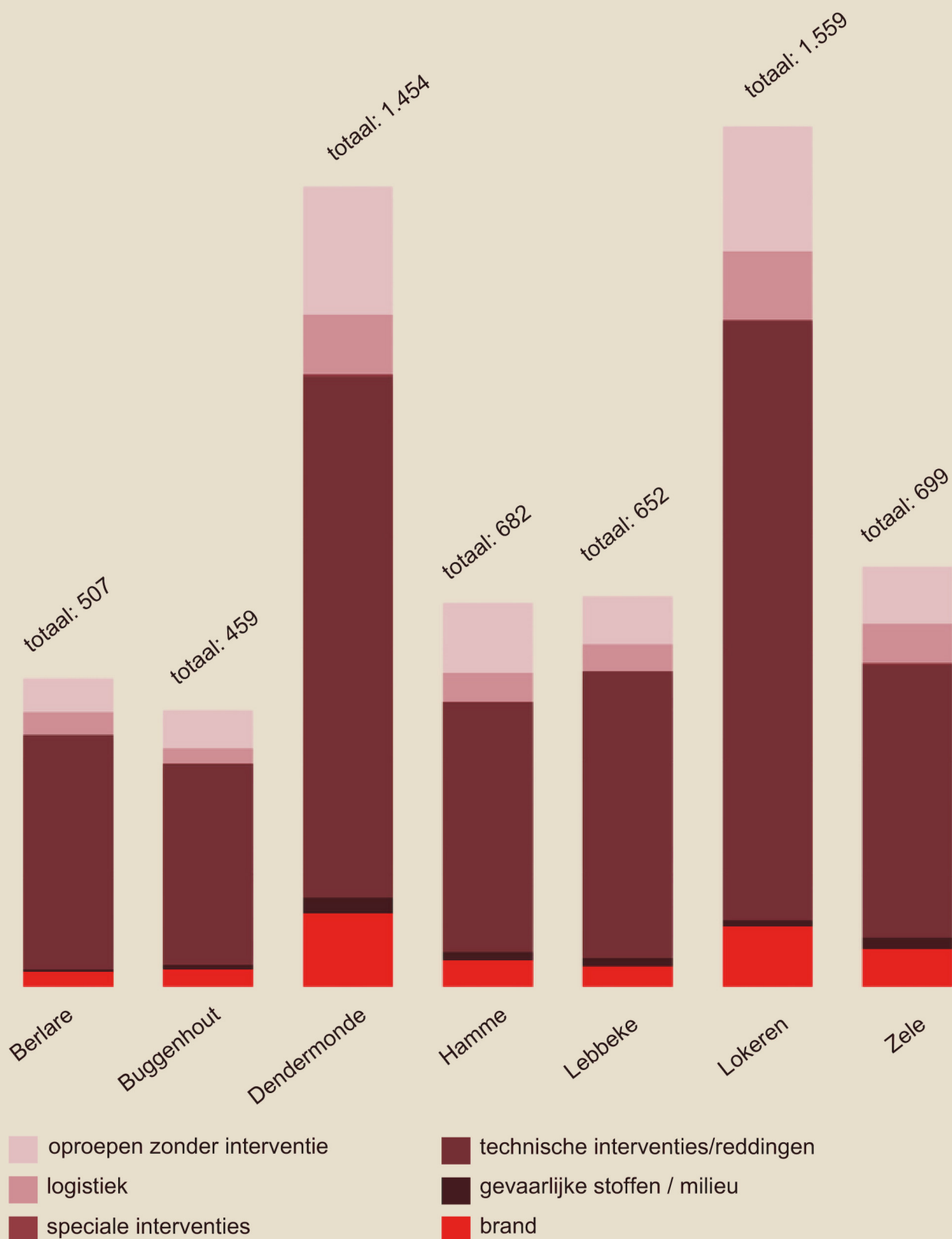

Inhoudstafel

Interventies	5
Preventie	12
Brandweerzone Oost investeert in reddingen te water	15
Proefproject Hoffelijkheidslichten	17
Personeel	18
Over Brandweerzone Oost	20

Interventies

Interventies 2023 per brandweerpost

Opvallende interventies 2023

Eerste inzet Cobra blussysteem in België

Op 20 februari 2023 ontstond een zware woningbrand in de Brandstraat in Buggenhout. Bij roofingwerken ontplofte een gasfles waardoor twee woningen vuur vatten. Hier werd voor de eerste keer in België het Cobra koud snijdend blussysteem ingezet, met succes.

Gezonken binnenvaartschip Grembergen

Op maandagochtend 7 augustus, zonk een binnenvaartschip geladen met bakstenen in de Schelde in Grembergen. Het was op weg van Nederland naar West-Vlaanderen. Een fietser alarmeerde de hulpdiensten, maar bij aankomst was het schip volledig gezonken. Duikers konden niet op zoek naar de schipper wegens de sterke stroming. Uiteindelijk werd het schip op 17/8 en 18/8 boven water gehaald en werden de lichamen van de schipper en de honden geborgen. Het scheepvaartverkeer werd eerst volledig en dan gedeeltelijk stilgelegd tot 21/8.

Gasexplosie Leeuwerikstraat Lokeren

In de Leeuwerikstraat in Lokeren vond op 16 augustus om 14u41 een gasexplosie plaats, die een uitslaande woningbrand veroorzaakte. De 87-jarige bewoonster is later in het ziekenhuis overleden aan haar verwondingen.

Chemisch lek Touwslagerstraat Zele

Op 4 december ontstond een lek in een ondergrondse tank bij een chemisch bedrijf. Dimethylether kon ontsnappen uit de tank van 20.000 liter. Binnen een perimeter van 300 meter werd iedereen geëvacueerd. De gemeentelijke fase werd afgekondigd en er werden voorbereidingen getroffen om indien nodig een grotere perimeter te evacueren. De tank werd leeggepompt en het gas werd afgevoerd. Er vielen geen slachtoffers. We kregen bijstand van Brandweerzone Centrum, een adviseur gevaarlijke stoffen en de civiele bescherming.

Storm en wateroverlast 2023

Op donderdag 16 november voorspelde het KMI veel regen, en de waterpeilen stonden al hoog. Het provinciaal rampenplan werd afgekondigd en er waren overlegmomenten met de waterloopbeheerder, KMI, de veiligheidsdiensten en de burgemeesters. In Lebbeke zorgde de Vondelbeek voor wateroverlast, maar de situatie bleef onder controle. Brandweerzone Oost voerde 57 interventies uit.

Storm Ciarán in november 2023 was minder krachtig dan storm Eunice (februari 2022), maar haalde toch windsnelheden tot boven 100 km/u. Brandweerzone Oost voerde 190 interventies uit naar aanleiding van stormschade.

Een greep uit onze andere interventies

6/1/2023 Hamme

Verkeersongeval om 0u34 in de Biezestraat waarbij een voertuig in een schuur terecht komt met veel materiële schade, maar zonder gewonden.

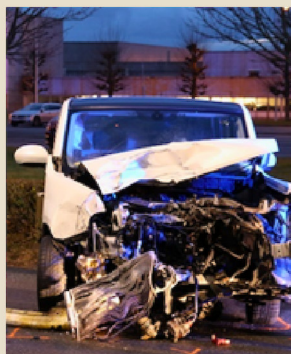
16/1/2023 Zele

Dodelijk verkeersongeval om 8u12 in de Europalaan waarbij een voertuig onder een geparkeerde vrachtwagen reed. Het betreft een 33-jarige man.

31/1/2023 Dendermonde

Verkeersongeval om 17u35 in het Hoogveld waarbij een voertuig frontaal tegen een bestelwagen reed. De bestuurster van het voertuig werd zwaargewond overgebracht naar het ziekenhuis.

4/2/2023 Dendermonde

Autobrand om 20u07 in de Leopoldlaan onder een middelhoogbouw appartementsgebouw. Ondanks de aanzienlijke rookontwikkeling werd niemand geëvacueerd. Het voertuig ging verloren

7/2/2023 Dendermonde

Treinongeval in de spoorwegstraat waarbij een bulldozer een voorbijrijdende trein geraakt heeft. Er vielen geen gewonden, maar meer dan 200 passagiers werden geëvacueerd.

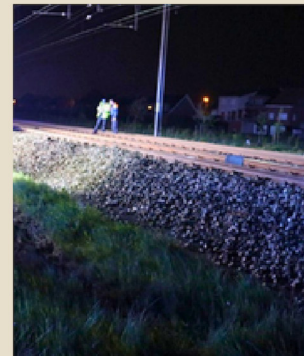
17/4/2023 Hamme

Ongeval tussen betonpompen op de brug van de N41. Een chauffeur zat gekneld. Het slachtoffer kon bevrijd worden en werd naar het ziekenhuis gebracht.

28/4/2023 Buggenhout

Aanrijding van een personen-wagen door een trein in de Spoorwegstraat. Na een ongeval met hoge snelheid kwam de wagen op de sporen terecht. De bestuurder kon de wagen verlaten. Een tiental passagiers werd geëvacueerd.

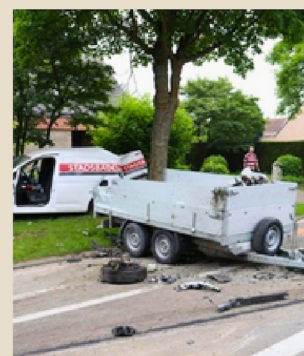
15/5/2023 Lokeren

Gekantelde vrachtwagen op de E17. De vrachtwagen was geladen met 16 ton tapijtgaren. Met een telescoopkraan moest eerst de container losgemaakt worden. Twee van de drie rijstroken waren versperd.

22/5/2023 Buggenhout

Verkeersongeval aan hoge snelheid met geknelde en veel brokstukken. Het slachtoffer werd bevrijd en naar het ziekenhuis gebracht met ernstige verwondingen.

1/6/2023 Hamme

Een koe werd met behulp van touwen, hijsbanden en een minikraan bevrijd uit mestput.

19/6/2023 Lokeren

306 passagiers geëvacueerd na persoonsaanrijding door trein ter hoogte van de Eekstraat. De passagiers werden op pendelbussen overgebracht. Het slachtoffer overleed ter plaatse.

26/6/2023 Lokeren

Gekantelde vrachtwagen op de E17 na een klapband. Er lekte diesel die werd opgevangen. De bestuurder en bijrijder werden naar het ziekenhuis gebracht. De vrachtwagen was te zwaar geladen en de takeling was complex.

20/9/2023 Dendermonde

Op de Bevrijdingslaan in Appels werd een personenwagen met volle snelheid in de flank aangereden door een andere wagen. De bestuurders van de twee voertuigen werden bevrijd en zwaargewond overgebracht naar het ziekenhuis.

9/10/2023 Grembergen

Woningbrand veroorzaakt door elektrische fiets. De fiets stond onder een houten carport tussen twee woningen, waardoor twee woningen geïmpacteerd waren. Er vielen geen gewonden maar beide huizen waren onbewoonbaar.

23/10/2023 Lokeren

Op de N70 knalde een lichte bestelwagen tegen een boom en kwam op de flank terecht. Het slachtoffer moest uit het voertuig bevrijd worden en werd in levensgevaar naar het ziekenhuis gebracht.

9/11/2023 Schoonaarde

Een loods achter een woning in de Langestraat vatte vuur. Het ging om een cannabisplantage met 1.000 planten, die werden vernietigd door Brandweerzone Oost.

27/12/2023 Zele

Een kleine vrachtwagen reed in op de flank van een personenwagen op de Europalaan. De personenwagen werd weggeslingerd. De bestuurder werd bevrijd en met zware verwondingen naar het ziekenhuis gebracht.

Preventie

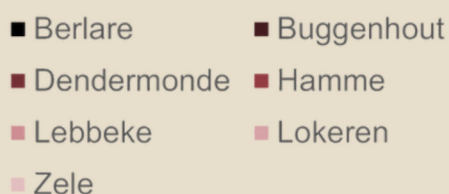
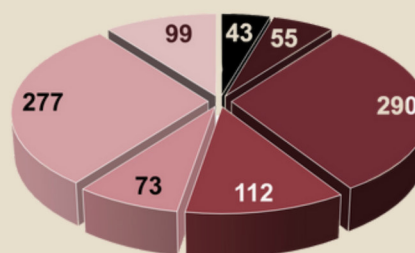
Wettelijke brandpreventie

De kerntaak van de dienst brandpreventie bestaat uit adviesverlening rond brandveiligheid in de Brandweerzone.

De dienst brandpreventie zorgt ook voor wettelijke adviesverlening in volgende gevallen:

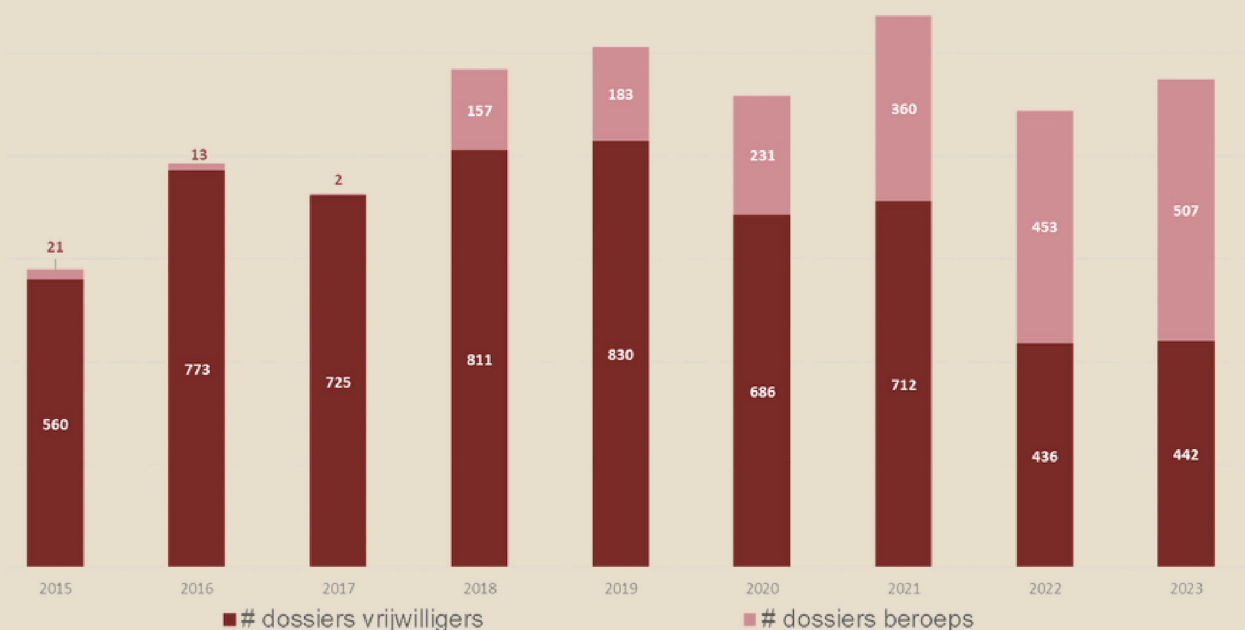
- aanvragen in het omgevingsloket: bouwaanvragen en milieuvergunningen.
- brandveiligheidsattesten voor
 - ouderenvoorzieningen
 - kinderopvang
 - scholen
 - ziekenhuizen
 - psychiatrische verzorgingshuizen
 - toeristische logies
 - publiek toegankelijke inrichtingen (PTI 's)

Preventiedossiers 2023 per gemeente

Preventiedossiers 2015 - 2023

behandeld door beroepsbrandweer / vrijwillige brandweer

Brandveilig samenleven

Een tweede luik in de brandpreventie is het sensibiliseren en adviseren van burgers op vlak van brandveiligheid.

Huisbezoeken

Burgers kunnen gratis een huisbezoek vragen waarbij een preventie adviseur toelichting geeft over welke maatregelen ze kunnen nemen ter preventie en ter voorbereiding (bv. evacuatieplan, oefenen...)

Infostanden brandpreventie

Op evenementen, opendeurdagen, infoavonden sociale woningen ... zijn preventieadviseurs aanwezig om burgers te sensibiliseren en aan te zetten tot preventieve maatregelen. Dit deden we in 2023 op 14 evenementen.

Noodplanning

De brandweerzone neemt deel aan de provinciale veiligheidscel, gemeentelijke veiligheidscellen en noodplanningsoefeningen (30 in totaal in 2023). Bij grote evenementen wordt ondersteuning en advies verleend (14 keer in in 2023).

Scholenbezoeken

Om ook de jeugd maximaal te bereiken, werden scholen vanaf september 2023 uitgenodigd om met de klas een bezoek te brengen aan een brandweerkazerne. Dit is geen vrijblijvend bezoek: we hebben een lessenpakket uitgewerkt rond brandpreventie en veiligheid, en dat aangepast aan de leeftijd van de leerlingen (kleuter / lager onderwijs / secundair onderwijs). Uiteraard is er wel een rondleiding in de kazerne aan gekoppeld. In de eerste vier maanden van het schooljaar 2023-2024 werden al 38 bezoeken aan onze kazernes afgelegd, soms met één klas, vaak met meerdere klassen.

Oefening VPK

Als producent van verpakkingen loopt VPK in Oudegem een bovengemiddeld risico op brand. Op de papierstelplaats van VPK brak in 2019-2022 vier keer brand uit. Daarom organiseerde de brandweerzone in goede samenwerking met het bedrijf een brandweeroefening op 28 september. Hierbij werd gewerkt met zes bluskanonnen, twee watergordijnen en zes lansen. Samen goed voor 14.000 liter denderwater per minuut. Voor de oefening werd gewerkt richting Dender, niet richting VPK.

Brandweerzone Oost investeert in reddingen te water

In het werkingsgebied van Brandweerzone Oost Oost-Vlaanderen zijn een aantal watergebonden risico's: Schelde, Dender, Durme, Donkmeer, Nieuwdonk, visvijvers... Om het redden van drenkelingen optimaal te ondersteunen, investeerde de brandweerzone zo'n half miljoen euro in de uitrusting van het duikteam. Zo werden twee nieuwe wagens aangekocht met de specifieke inrichting en uitrusting voor dit team. Ze staan ter beschikking in post Dendermonde en post Hamme. Het team 'interventies te water' bestaat uit 52 personen die minstens 14 trainingen per jaar organiseren.

De twee nieuwe voertuigen zijn compact en praktisch. Dat is vooral een meerwaarde op plekken waar weinig ruimte is om te manoeuvreren, want de toegangswegen tot plekken waar een interventie te water nodig is, zijn niet altijd breed. Alle benodigheden die tijdens een interventie nodig kunnen zijn, hebben een vaste plaats achter rolluiken. We haalden de inspiratie voor het concept uit Oslo en Düsseldorf, waar al korte wagens met rolluiken van dit type in gebruik zijn.

De voertuigen bieden plaats aan een bestuurder, een rijder en drie duikers met uitrusting. Ze hebben ook een trekhaak zodat ze een boot kunnen trekken. De brandweerzone beschikt over vijf boten, waaronder één grote, de Goliath, met plaats voor 15 mensen en een groot vermogen zodat die op de Schelde kan manoeuvreren.

Brandweerzone Oost beschikt over 5 boten

Uitrusting team 'Interventies te water'

De belading van de voertuigen, de uitrusting nodig voor interventies, bestaat voor een deel uit bestaande materialen en een deel uit nieuwe uitrusting. Er werd geïnvesteerd in nieuwe benodigdheden zoals een 'duikstoel' om een duiker te water te laten met een hoogtewerker, waar de oever niet toegankelijk is. Er werden 'resuce boards' aangeschaft om drenkelingen makkelijk aan de kant te brengen en voor reddingen op het ijs.

Er werden telescopische reddingsstokken aangekocht van maar liefst 12 meter lang die uitgerust kunnen worden met haken of netten, om een persoon of dier naar de oever te trekken zonder dat een boot of duiker in het water hoeft.

Volgelaatsmaskers en communicatie

Voor de brandweerdikers werd geïnvesteerd in volgelaatsmaskers. Dit heeft een aantal voordelen: de duikers zijn beter beschermd wanneer ze in zeer vervuild water duiken en er is minder contact met de huid. Bovendien hebben ze nu de mogelijkheid om te praten met hun seingever.

Duikers werken immers met een partner op de oever, de seingever, die hen aanstuurt. De omstandigheden waaronder onze duikers werken, zijn zeer moeilijk. Meestal is er heel weinig tot geen visibiliteit, ze duiken zo goed als blind. De seingevers sturen hen aan met een seintouw, en dit systeem blijft behouden, maar wordt nu aangevuld met radiocommunicatie tussen de duiker en de seingever.

Bovendien investeerde de brandweerzone in marifoons: dit is de specifieke radiocommunicatie voor schepen en wordt gebruikt om contact op te nemen met binnenvaartschepen en voor communicatie tussen de duikwag en onze boot. Hier wordt een specifieke opleiding voor voorzien.

Reanimatie

De duikersvoertuigen zijn ook uitgerust met een volwaardige EHBO-kit, inclusief zuurstofkoffer én AED (automatisch externe defibrillator, een draagbaar toestel dat een elektrische schok toedient bij levensbedreigende hartritmestoornissen). Dit maakt de kans om een slachtoffer met reanimatie te redden veel groter.

Proefproject hoffelijkheidslichten

Vijf Lokerse brandweervrijwilligers namen gedurende vier maand deel aan een proefproject van Vias Institute met hoffelijkheidslichten. Dat zijn groene zwaailichten die aangeven dat de bestuurder op weg is naar de kazerne voor een dringende interventie.

De studie wil nagaan wat de impact van hoffelijkheidslichten is op de aanrijtiden naar de kazerne, in welke mate andere weggebruikers hoffelijk gedrag vertonen ten aanzien van brandweervrijwilligers met hoffelijkheidslichten en in welke mate de brandweervrijwilligers zich veilig voelen tijdens het rijden met hoffelijkheidslichten.

Vias institute voert deze studie uit in opdracht van de FOD Mobiliteit en Vervoer. Brandweerzone Oost Oost-Vlaanderen is één van de vier deelnemende zones. In een aantal Canadese provincies zoals Québec bestaat zo'n dergelijk systeem met groene hoffelijkheidslichten al.

Vijf vrijwilligers reden eerst vier maanden zonder hoffelijkheidslichten, maar hun ritten naar de kazerne werden geregistreerd. Zo ontstond een nulmeting. Van 1 augustus tot 30 november reden ze met de groene zwaailichten. Na afloop worden de aanrijtiden met en zonder hoffelijkheidslichten met elkaar vergeleken.

Als andere weggebruikers hoffelijk voorrang verlenen waar dat kan, kunnen de vrijwilligers sneller op hun bestemming aankomen. Het is niet de bedoeling dat andere weggebruikers zich aan de kant van de weg zetten en zeker niet dat ze gevaarlijke manoeuvres zouden doen om de brandweermensen door te laten.

De vrijwilligers ervoeren de hoffelijkheidslichten als een grote meerwaarde, vooral in het veiligheidsgevoel tijdens het aanrijden naar de kazerne. Andere weggebruikers gedragen zich hoffelijker en tonen meer begrip en medewerking.

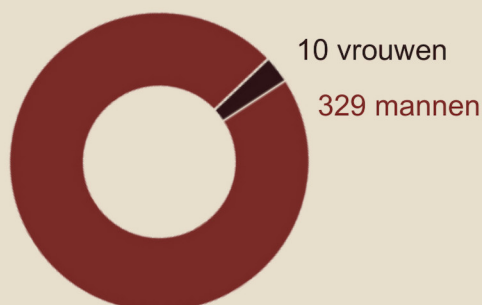
Personeel

Brandweerzone Oost is in de eerste plaats een vrijwilligerszone. De vrijwilligers worden ondersteund door beroepsbrandweermensen en administratief en technisch personeel.

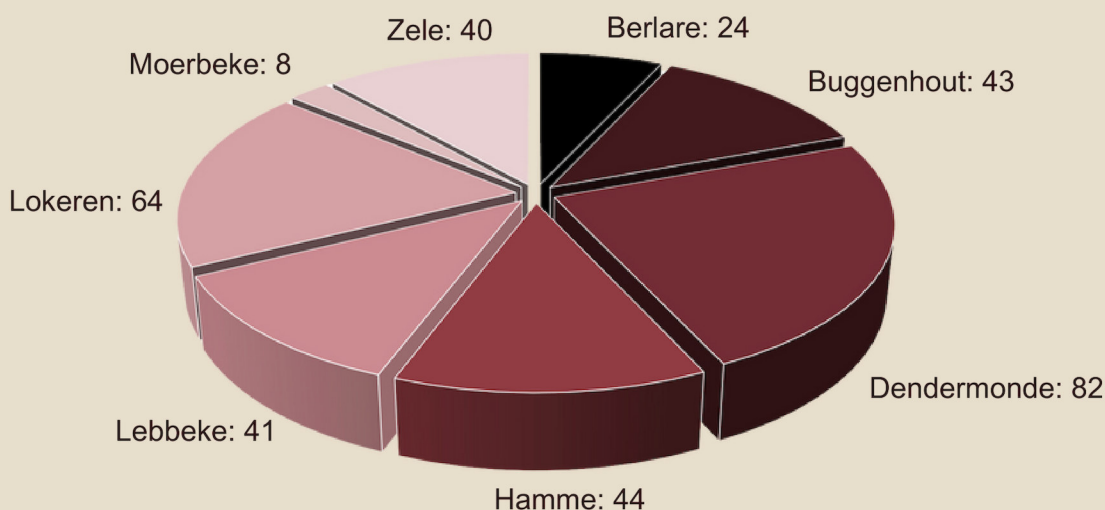
Verhouding beroeps - vrijwillig - administratief & technisch personeel

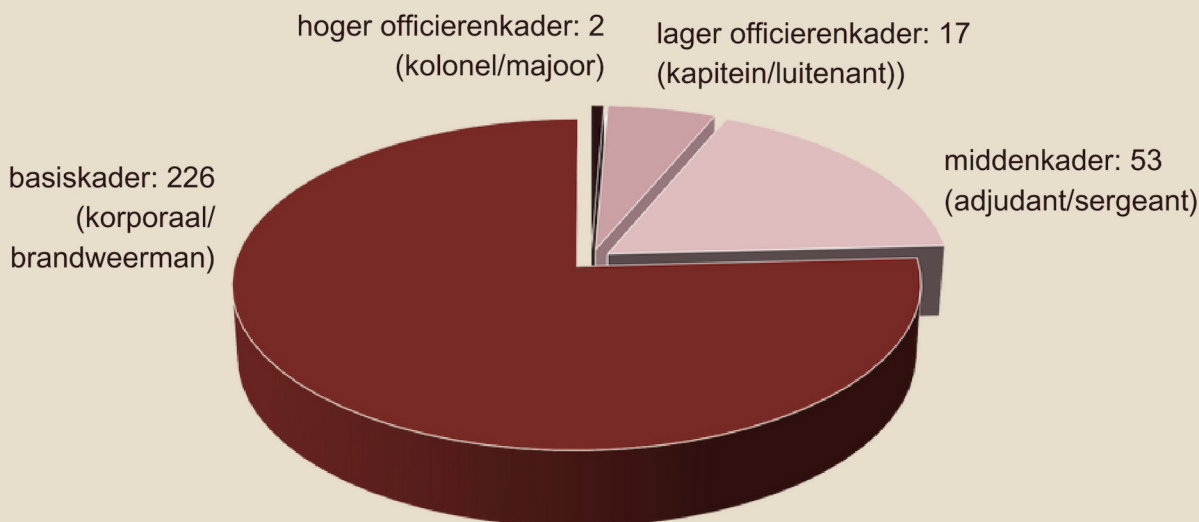
Verhouding mannen-vrouwen bij operationeel personeel

Verdeling operationeel personeel per post

Verdeling operationeel personeel per kader

In- en uitstroom

Operationeel - vrijwilligers

Instroom:

21 aanwervingen

Uitstroom:

1 pensionering,
2 mobiliteit,
15 ontslagen

Operationeel - beroeps

geen

Administratief & technisch

Instroom:

5 aanwervingen

Uitstroom:

geen

Bevorderingen

In 2023 werden 3 mensen bevorderd tot luitenant, 7 tot sergeant en 2 tot majoor.

Post Moerbeke

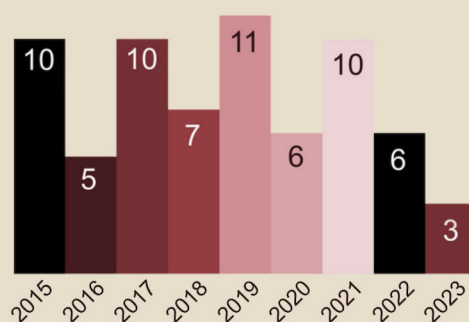
In november 2023 startten de eerste stagiairs aan de brandweerschool voor post Moerbeke. De eerste lichterij omvat 8 personen. Wordt vervolgd!

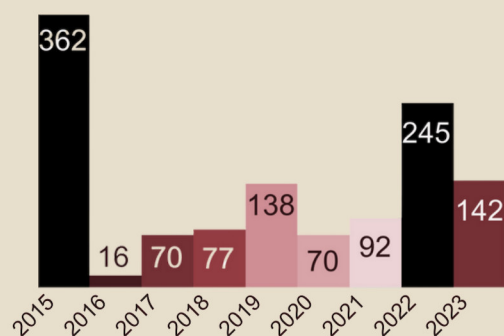
Arbeidsongevallen

Veiligheid is een constant aandachtspunt voor de brandweerzone. We investeren in de beste persoonlijke beschermingsmiddelen en volgen alle ongevallen en bijna-ongevallen op om maatregelen te nemen ter preventie.

Aantal arbeidsongevallen met werkverlet:

Aantal verloren kalenderdagen door arbeidsongevallen

Over Brandweerzone Oost

Waarom een brandweerzone?

Brandweerzone Oost is één van de 34 hulpverleningszones in België. Deze zijn er gekomen na de grote brandweershervorming in 2015.

Waar voordien een samenwerking was tussen de verschillende brandweerposten is er nu een gezamenlijk beleid, opleidingsprogramma, procedures, voertuigenplan ... binnen de brandweerzone. Op deze manier wordt er efficiënter gewerkt en verloopt de dienstverlening optimaler.

Werkingsgebied

Onze brandweerzone verenigt de brandweerposten van de steden en gemeenten Berlare, Buggenhout, Dendermonde, Hamme, Lebbeke, Lokeren en Zele.

Brandweerzone Oost beschermt op dit moment een gebied van 7 steden en gemeenten, goed voor 287 km². In elke stad of gemeente is een brandweerpost voorzien.

Nieuwe post Moerbeke

Per 1 januari 2025 zullen de stad Lokeren en de gemeente Moerbeke fuseren. Brandweerzone Oost werkt volop aan de voorbereidingen van een extra brandweerpost in Moerbeke.

De eerste stagiairs volgen intussen hun opleiding aan de brandweerschool. We rekruteren volop in Moerbeke: we streven naar een bemanning van 30 personen. Samen met de gemeente zijn we nog op zoek naar een locatie voor de nieuwe brandweerpost.

Technologische innovatie

In 2022 nam Brandweerzone Oost als eerste brandweerzone in België het Cobra blussysteem in dienst. Dit systeem snijdt onder hoge druk dwars door beton, staal of kunststof. Dat laat toe om binnenbranden op een veiligere manier te bestrijden, van buitenaf.

We hebben intussen al op verschillende congressen demonstraties en trainingen gegeven van dit systeem.

Zoneraad

De zoneraad staat in voor het bestuur van de brandweerdiensten binnen de zone. Ze is samengesteld uit de burgemeesters van de 7 steden en gemeenten binnen de zone.

De functie van burgemeester houdt de verantwoordelijkheid voor de veiligheid van de bevolking in en de brandweer valt dan ook onder de rechtstreeks toegekende bevoegdheden van de burgemeester. De zoneraad is verantwoordelijk voor de organisatie en het beheer van de brandweerdiensten in de brandweerzone en bepaalt waar onze organisatie moet staan op lange termijn. De leden van de zoneraad keuren onder andere de begroting en het meerjarenbeleidsplan goed, beslissen over de aankoop van het materieel en gaan over aanwervingen en ontslagen.

In 2023 waren er enkele wijzigingen in de samenstelling van de zoneraad.

- Piet Buyse werd als burgemeester van Dendermonde opgevolgd door Leen Dierick.
- Herman Vijt werd als burgemeester van Hamme en als ondervoorzitter van de zoneraad opgevolgd door Ann Verschelden
- Hans Knop (burgemeester Zele) nam de functie van voorzitter van de zoneraad op zich

De andere raadleden zijn:

- Katja Gabriëls (burgemeester Berlare)
- Geert Hermans (burgemeester Buggenhout)
- Jan Van Der Straeten (burgemeester Lebbeke)
- Filip Anthuenis (burgemeester Lokeren)

De zonecommandant en de zonesecretaris nemen deel aan de vergaderingen van de zoneraad: zij zijn niet stemgerechtigd maar hebben in de zoneraad een adviserende rol.

De zoneraad kwam in 2023 10 keer samen, goed voor 122 agendapunten. Na elke zoneraad wordt het verslag gepubliceerd op de website.

Piet Buyse (links) werd als voorzitter opgevolgd door Hans Knop (rechts)

Het wagenpark van Brandweerzone Oost

- 17 autopompen
- 8 ladderwagens
- 5 materiaalwagens
- 19 logistieke voertuigen
- 7 tankwagens
- 3 signalisatievoertuigen
- 3 ontzettingswagens
- 7 commandowagens
- 2 duikerswagens
- 14 aanhangwagens
- 12 personeelswagens
- 2 dienstvoertuigen
- 5 boten

Oude Vest 150
9200 Dendermonde
www.zoneoost.be